

Protocol medicijnverstrekking en medisch handelen

OPENBAAR VOORTGEZET ONDERWIJS ZAA NSTAD

Opsteller:	Bestuurssecretaris
Expertise:	OPK
Besluitvorming:	AMO ter advies op 15 mei 2014 GMR ter instemming op 15 september 2014 Raad van Toezicht <i>n.v.t.</i> Vastgesteld door College van Bestuur op 22 september 2014
Revisiedatum:	1 oktober 2018

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Inleiding	3
Het verstrekken van medicijnen op verzoek van de ouders	3
Medisch handelen en wettelijke regels	4
Medische handelingen.....	4
Wettelijke regels	4
Aansprakelijkheid	4
Dekking civielrechtelijke aansprakelijkheid	5
Bijlage 1: Verzoek tot het verstrekken van medicijnen door de school.....	6
Bijlage 2: Verzoek tot het uitvoeren van medische handelingen door de school.....	9
Bijlage 3: Bekwaamheidsverklaring tot het uitvoeren van medische handelingen.....	12

Algemene opmerkingen:

- Met 'school' wordt de directie en schoolleiding bedoeld
- Met 'ouders' worden ouder(s) en verzorger(s) bedoeld
- Met 'medewerker' worden docenten en ondersteunend personeel bedoeld
- Met 'verstrekken van medicijnen' wordt tevens bedoeld het 'toedienen van medicijnen'
- Overal waar hij staat wordt hij/zij bedoeld.

Inleiding

De wet Passend Onderwijs maakt het mogelijk dat een langdurig ziek kind of een kind met een bepaalde handicap zoveel mogelijk gewoon naar het reguliere onderwijs gaat. De school krijgt hierdoor vaker het verzoek van ouders om aan hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen te verstrekken of medewerking te verlenen bij medisch handelen. De school bepaalt of en op welke wijze aan het verzoek van de ouders tegemoet gekomen kan worden.

Indien op school medicijnverstrekking en/of het uitvoeren van medische handelingen plaatsvindt, gelden bij de scholen van stichting OVO Zaanstad de volgende uitgangspunten:

- De school kan medicijnen aan de leerling verstrekken op een voorafgaand verzoek van de ouders. Dit protocol en de in dit protocol betreffende voorgeschreven voorwaarden en procedures zijn bindend van toepassing. De school communiceert dit duidelijk met de medewerkers. De ouders geven hieraan hun instemming door ondertekening en retournering aan de school van bijlage 1 van dit protocol.
- De ouders kunnen bij de school een verzoek indienen waarin ze de school vragen om ten behoeve van hun zoon/dochter voorbehouden medische handelingen te verrichten. Naar aanleiding van dit verzoek bekijkt de school of en hoe aan de wens van de ouders tegemoet gekomen kan worden. Dit protocol en de in dit protocol betreffende voorgeschreven voorwaarden en procedures zijn bindend van toepassing. De school communiceert dit duidelijk met de medewerkers. De ouders geven hieraan hun instemming door ondertekening en retournering aan de school van bijlage 2 en 3 van dit protocol.
- Indien ouders geen formele instemming verlenen (geen ondertekening en retournering van de bijlagen) dan verstrekt de school geen medicijnen of verricht de school geen voorbehouden medische handelingen op verzoek van de ouders. De school communiceert dit duidelijk aan de ouders en de medewerkers. In het geval dat er, op verzoek van de ouders, medicijnen verstrekt worden of medische handelingen verricht worden, zijn de procedures en richtlijnen in dit protocol bindend van toepassing. Dit om bij eventuele fouten aan te kunnen tonen dat de hoogste zorgvuldigheid is nagestreefd. Voor de individuele medewerker geldt dat hij mag weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht.

Het verstrekken van medicijnen op verzoek van de ouders

Op verzoek van de ouders kan de school de leerling medicijnen verstrekken. Een vereiste is dat de ouders bijlage 1 van dit protocol ondertekend teruggestuurd hebben aan school.

Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van de leerling kunnen leiden. Daarom wordt schriftelijk vastgelegd om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden. Hiervoor is een medicijninstructie toegevoegd in bijlage 1.

In de afspraken wordt de periode vastgelegd waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op vervaldatum. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de school verwachten en school weet wat er gedaan moet worden en waar ze verantwoordelijk voor zijn.

Ouders zijn altijd verantwoordelijk voor de communicatie met school wanneer de medicatie voor hun kind verandert.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over het verloop van de ziekte en het

daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

- De school neemt de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van de betreffende leerling.
- De medewerker noteert, per keer, op een aftekenlijst de uitgave van het medicijn aan de betreffende leerling.

Mocht de situatie zich voordoen dat een leerling niet goed op een medicijn reageert of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, dan wordt direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis gebeld.

Bij een ernstige situatie wordt direct alarmnummer 112 gebeld.

Medisch handelen en wettelijke regels

Op verzoek van de ouders kan een medewerker van de school bij de leerling medische handelingen verrichten. Een vereiste is dat de ouders bijlage 2 van dit protocol ondertekend hebben teruggestuurd aan school.

Medische handelingen

In hoog uitzonderlijke gevallen zullen ouders aan de school vragen handelingen te verrichten die vallen onder medisch handelen.

Voorbeelden hiervan zijn het geven van sondevoeding of het meten van de bloedsuikerspiegel bij suikerpatiënten door middel van een vingerprikje. In zijn algemeenheid worden deze handelingen door een externe deskundige, zoals thuiszorgorganisaties of door de ouders zelf op school verricht. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als er sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de school gedaan.

Wettelijke regels

Voor de hierboven genoemde medische handelingen heeft de wetgever een aparte regeling gemaakt. De wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (wet BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG regelt dat bepaalde handelingen alleen door artsen en verpleegkundigen uitgevoerd mogen worden. Het delegeren van het verrichten van deze handelingen aan medewerkers van de school moet met grote zorgvuldigheid worden omgeven. Een arts moet er voor instaan dat hij de medewerker daarvoor bekwaam acht. De arts wordt daarom gevraagd deze bekwaamheid te ondersteunen met een ondertekende verklaring van bekwaamheid. De uitvoering van de medische handeling wordt hierdoor vervolgens in opdracht van de arts gedaan.

Aansprakelijkheid

Medewerkers van stichting OVO Zaanstad vallen niet onder de wet BIG.

Voordat een medewerker medische handelingen mag uitvoeren moet de medewerker daarom een gedegen instructie krijgen hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid kunnen uitvoeren van deze handeling wordt schriftelijk vastgelegd in een *bekwaamheidsverklaring*.

Zodoende wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan leerling, ouders, en school gewaarborgd.

Ook voor de verzekeraar van de school zal duidelijk moeten zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld. Dit betekent dat een medewerker in opdracht van een arts moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van die medische handeling.

De ouder draagt er zorg voor dat de medewerker de bekwaamheidsverklaring verkrijgt. Daartoe zorgt de ouder ervoor dat de medewerker de nodige informatie, instructie en zo nodig praktische oefening ontvangt, zodat de arts een bekwaamheidsverklaring kan afgeven.

Heeft een medewerker geen bekwaamheidsverklaring maar voert hij wel medische handelingen uit dan kan hij bij wegens onoordeelkundig handelen aangesproken worden voor de aangerichte schade. De school is echter verantwoordelijk voor datgene wat de medewerker doet. Ook daarom is het van belang dat de medewerker een bekwaamheidsverklaring kan overleggen, immers in dat geval kan niet bij voorbaat worden aangenomen dat de school onzorgvuldig heeft gehandeld.

Indien de school niet kan bewijzen dat een medewerker voor een bepaalde handeling bekwaam is, dan mogen de medische handelingen niet uitgevoerd worden. Een medewerker die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich niet bekwaam acht - bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht, mag altijd weigeren handelingen uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht. Een medewerker die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts deze handeling verricht is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur kan op zijn beurt als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden. De wet BIG geldt niet in noodsituaties. Iedere burger wordt dan geacht te helpen naar beste weten en kunnen.

Dekking civielrechtelijke aansprakelijkheid

In de huidige polis van stichting OVO Zaanstad is er dekking conform de betreffende clausule opgenomen voor medische handelingen op scholen door medewerkers.

Wel is het noodzakelijk conform het protocol *"Medicijnverstrekking en medisch handelen op de scholen van Stichting OVO Zaanstad"* te handelen.

Bijlage 1: Verzoek tot het verstrekken van medicijnen door de school

Ondergetekende stemt in met onderhavig protocol en de in dit protocol betreffende voorgeschreven voorwaarden en procedures en verzoekt de school om het verstrekken van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

naam leerling: .....
geboortedatum: .....
adres: .....
postcode en plaats: .....

naam ouder(s)/verzorger(s): .....
telefoon thuis: .....
telefoon werk: .....
naam huisarts: .....
telefoon: .....
naam specialist: .....
telefoon: .....

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

.....
Naam van het medicijn:

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

..... uur
..... uur
..... uur
..... uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

.....
.....
.....

Dosering van het medicijn:

.....
.....

Wijze van toediening:

.....
.....

Wijze van bewaren:

.....

Controle op vervaldatum door: ..... (naam & functie)

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde medewerker (die daardoor een medicijninstructie heeft gehad), toestemming voor het verstrekken van de bovengenoemde medicijnen:

Naam: .....
Ouder/verzorger: .....
Plaats: .....

Datum: .....

Handtekening: .....

Ondergetekende verklaart zich middels ondertekening van dit document ermee akkoord dat Stichting OVO Zaanstad op geen enkele wijze aansprakelijkheid accepteert voor welke schade dan ook die ontstaat door een onjuiste verstrekking of toediening van medicatie dan wel het nalaten daarvan of het onjuist verrichten van een medische handeling dan wel het nalaten daarvan door een van haar medewerkers tenzij er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid.

Vul ook de medicijninstructie in.

Medicijninstructie

Er is instructie gegeven over het verstrekken van de medicijnen op:

Datum: .....

Door:

Naam: .....

Functie: .....

Van: ..... (instelling)

Aan:

Naam: .....

Functie: .....

Van: ..... (school en plaats)

Bijlage 2: Verzoek tot het uitvoeren van medische handelingen door de school

Ondergetekende stemt in met onderhavig protocol en de in dit protocol betreffende voorgeschreven voorwaarden en procedures en verzoekt uitvoering van de zogenaamde „medische handeling“ op school bij:

naam leerling: .....
geboortedatum: .....
adres: .....
postcode en plaats: .....
naam ouder(s)/verzorger(s): .....
telefoon thuis: .....
telefoon werk: .....

naam huisarts: .....
telefoon: .....
naam specialist: .....
telefoon: .....
naam medisch contactpersoon: .....
telefoon: .....

Beschrijving van de ziekte waarvoor de „medische handeling“ op school bij de leerling nodig is:

.....
.....
.....

Omschrijving van de uit te voeren „medische handeling“:

.....
.....
.....

De „medische handeling“ mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

.....
.....
.....

Manier waarop de „medische handeling“ moet worden uitgevoerd:

.....
.....
.....

Eventuele extra opmerkingen:

.....
.....

Bekwaamheidsverklaring aanwezig
(zie bijlage 3)

ja/nee

Ondergetekende:

Naam: .....

Ouder/verzorger: .....

Plaats: .....

Datum: .....

Handtekening: .....

Ondergetekende verklaart zich middels ondertekening van dit document ermee akkoord dat Stichting OVO Zaanstad op geen enkele wijze aansprakelijkheid accepteert voor welke schade dan ook die ontstaat door een onjuiste verstrekking of toediening van medicatie dan wel het nalaten daarvan of het onjuist verrichten van een medische handeling dan wel het nalaten daarvan door een van haar medewerkers tenzij er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid.

Ook achterkant invullen

Instructie medisch handelen

Instructie van de „medische handeling“ + controle op de juiste uitvoering is gegeven op:

Datum: .....

Door:

Naam: .....

Functie: .....

Van: ..... (instelling)

Aan:

Naam: .....

Functie: .....

Van: ..... (school en plaats)

Bijlage 3: Bekwaamheidsverklaring tot het uitvoeren van medische handelingen

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling:

.....
.....

verklaart dat,

naam werknemer: .....

functie: .....

werkzaam aan/bij: .....

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren. De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

naam leerling: .....

geboortedatum: .....

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

.....
.....
.....

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

.....
.....
.....

Ook achterkant invullen

Ondergetekende:

Naam: .....

Functie: .....

Werkzaam aan/bij: .....

Plaats: .....

Datum: .....

Handtekening: ....